Opłata pocztowa uiszczona gotówką | Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 21 (67) | Warszawa, 21 maja 1938 r. | Rok III

TREŚĆ: str.

Czy eksport drzewa za granicę przy udziale eksportera gdańskiego jest wolny od podatku przemysłowego? 345
Ustawa o ulgach inwestycyjnych 347
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: warsztat podręczny przy składzie mebli; — opłata stemplowa od powiększenia kapitału zakładowego w drodze emisji nowych akcyj wydanych akcjonariuszom bezpłatnie . . . . 350—353
Okólniki: w sprawie stosowania art. 196 ordynacji podatkowej w stosunku do osób solidarnie odpowiedzialnych za grzywny (art. 168 o. p.); — w sprawie wykładni postanowień art. 170 ordynacji podatkowej; — w sprawie zbierania informacji w ubezpieczalniach społecznych . 353—355
Kalendarz podatkowy 355
Kronika podatkowa 356
Poradnia . . . . 356—359

CZY EKSPORT DRZEWA ZA GRANICĘ przy udziale eksportera gdańskiego jest wolny od podatku przemysłowego?

Przepis ustawy o podatku przemysłowym w sprawie zwolnienia od podatku eksportu w brzmieniu obowiązującym *do dnia 1 stycznia 1932 r.* (art. 3 pkt 15) głosił, że od tego podatku jest wolny —

„eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów".

Przepis tejże ustawy w tym samym przedmiocie w brzmieniu obowiązującym *od dnia 1 stycznia 1932 r.* (nowela DURP 1931, poz. 881) głosi, że są wolne od podatku —

„obroty z eksportu węgla i wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów, dokonane *bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem* wspólnych biur sprzedaży".

Tak według dawniej obowiązującego jak i obecnie obowiązującego przepisu ulga *dotyczy tylko eksportu bezpośredniego*, tj. sprzedaży towaru przez krajowego kupca *na wywóz poza granice celne*. Jest rzeczą jasną, że *sprzedaż towaru kupcowi na terenie polskiego obszaru* celnego (a więc również na terenie Gdańska), który dalej towar odprzedaje, *nie była i nie jest wolna* od podatku, gdyż ustawa zwalniała i zwalnia *nie* wszystkie fazy obrotu aż *do eksportu*, lecz *tylko jego ostatnią fazę — eksport*.

Nowy tekst wprowadza tylko jeden ustawowy wyjątek od tej zasady — sprzedaż za pośrednictwem wspólnych biur sprzedaży (stąd w nowym tekście wyraz „*bezpośrednio*", wiążący się stylistycznie z wyrazami — bądź *za pośrednictwem* wspólnych biur sprzedaży").

Od tego *warunku bezpośredniości* istnieje jeszcze jeden wyjątek, już nie ustawowy, lecz wprowadzony okólnikiem Ministerstwa Skarbu z d. 30 kwietnia 1931 L. D. V. 3825/4/31 (Dz. Urz. Min. Sk., nr 14, poz. 231), według którego

„Przesyłki drzewa, wysyłane *na imię gdańskich firm ekspedycyjnych i eksportowych*, również korzystają z uwolnienia od podatku przemysłowego (od obrotu) w razie udowodnienia w sposób niewątpliwy, że przedsiębiorstwa te wyeksportowały nadesłane transporty za granicę. W tym wypadku gdańskie firmy eksportowe i ekspedycyjne winny wystawić zaświadczenie, iż otrzymane transporty *rzeczywiście zostały załadowane na statek i wywiezione przez polskie granice celne*. Zaświadczenia takie winny zawierać numery otrzymanych wagonów ze wskazaniem ilości i rodzaju materiału drzewnego, datę otrzymania wagonu oraz datę załadowania na statek".

Okólnik ten wyraźnie zwalnia od podatku tytułem wyjątku sprzedaż *drzewa* (właśnie drzewa!) kupcom gdańskim, odprzedającym to drzewo za granicę polskiego obszaru celnego.

Czy okólnik ten z r. 1931 zachował moc obowiązująca w obecnym stanie prawnym?

*

Postanowienie § 16 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym z roku 1936 — że „za eksport uważa się wywóz towarów poza granice celne RP. Wywóz na obszar W. M. Gdańska nie korzysta z ulg art. 3 ust. (1) p. 15 ustawy"—nie jest nowym przepisem. Jest tylko słusznym rozwinięciem przepisu ustawy. Wywóz do Gdańska nie jest wolny od podatku — i *nie był* od niego wolny według poprzedniego stanu prawnego.

Jednakże *wyjątkowo* — o czym wyżej — *wywóz do Gdańska drzewa dla tamtejszego eksportera*, tj. kupca gdańskiego, który eksportuje je dalej już za granice celne RP — *został zwolniony* od podatku na podstawie ulgi wprowadzonej okólnikiem z d. 30/4 1931 L. D. V. 3825/4/31.

Okólnik wprowadzający ulgę mógłby utracić moc obowiązującą automatycznie tylko w tym wypadku, gdyby uległ zmianie stan prawny, w którym został wydany.

Ponieważ *nowe* (od 1 stycznia 1932 obowiązujące) *brzmienie pkt 15 art. 3 ustawy nie wprowadza nowego stanu prawnego, okólnik z d. 30 kwietnia 1931 nie utracił mocy obowiązującej.*

Do takiegoż wniosku doszło Ministerswo Skarbu na skutek interwencji Izby Przemysłowo Handlowej w Wilnie. Poniżej przytaczamy in extenso odnośne pismo Ministerstwa.

MINISTERSWO SKARBU
L. D. V. 39491/4/37.

Warszawa, dnia 19 marca 1938 r.

Eksport półfabrykatów i gotowych wyrobów drzewnych za pośrednictwem gdańskich firm eksportowych i ekspedycyjnych.

Do

Izby Przemysłowo-Handlowej
w Wilnie

W związku z pismem z dnia 19 listopada 1937 r. Nr 24760/601 Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż udzieliło Izbie Skarbowej wyjaśnienia, że zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 30 kwietnia 1931 r. L. D. V. 3825/4/31 w części dotyczącej zwolnienia od podatku przemysłowego od obrotu przesyłek drzewa, wysyłanych na imię gańskich firm ekspedycyjnych i eksportowych — jest nadal aktualne.

Naczelnik Wydziału
(—) Kolanowski

USTAWA O ULGACH INWESTYCYJNYCH

z dnia 9 kwietnia 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 26 z 1938 r., poz. 224)

(ciąg dalszy)

Art. 30. (1) Dotacje, przewidziane w art. 4 pkt 2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 10, poz. 107) oraz umowy o bezpłatne przeniesienie własności nieruchomości, przewidziane w art. 9 tegoż rozporządzenia, są wolne od podatku od darowizn.

(2) Wolne są od opłat stemplowych:

1) pisma, tyczące się nabycia nieruchomości przez miasta lub powiatowe związki samorządowe bądź przez Skarb Państwa (Państwowy Fundusz Budowlany) stosownie do przepisów art. 9 lub 11 rozporządzenia o rozbudowie miast, powołanego w ust. (1) bądź nabycia nieruchomości przez instytucje ubezpieczeń społecznych celem budowy domów mieszkalnych;

2) pisma stwierdzające umowy, którymi miasta bądź powiatowe związki samorządowe bądź Skarb Państwa (Państwowy Fundusz Budowlany) bądź też instytucje ubezpieczeń społecznych zbywają osobom fizycznym lub prawnym grunty budowlane

na własność albo na prawie zabudowy celem budowy domów; jeżeli przedmiotem zbycia nie jest grunt już zajęty przez budynek zdatny do używania, który wystawił nabywca lub jego poprzednik, opłata stemplowa, która należałaby się w braku zwolnienia, ma być uiszczona w ciągu trzech lat od sporządzenia pisma, jeśli w tym czasie nie została ukończona budowa domu, zdatnego w całości do używania;

3) pismo, tyczące się przejścia własności budynku, posiadającego cechy wymienione w ust. (3), który nie wcześniej niż na tydzień przed sporządzeniem pisma nie był jeszcze zdatny do używania ani w całości ani w części, jeżeli pismo zostało sporządzone w ciągu lat czterech od dnia rozpoczęcia robót technicznych, celem położenia fundamentów; za budynek w rozumieniu przepisu niniejszego uważa się budowlę, która obejmuje co najmniej fundamenty, zajmujące całą powierzchnię, która ma być zabudowana, oraz grunt pod tą budowlą; okoliczność, że władza sprawująca nadzór nad budownictwem nie wydała jeszcze pozwolenia na używanie, tudzież okoliczność, że budynek nie jest używany, nie dowodzą same przez się, iż nie jest zdatny do używania;

4) pisma, stwierdzające umowę o przeniesienie własności budynku, posiadającego cechy wymienione w ust. (3), jeżeli ta umowa jest tytułem przejścia własności pierwszym po dniu, w którym budynek stal się zdatny do używania w całości lub w części i zostaje sporządzona bądź w czasie, gdy się budynku jeszcze nie używa bądź w ciągu lat dwóch od dnia, w którym zaczęto go używać w całości lub w części;

5) obligacje i innego rodzaju obligi, dotyczące pomocy kredytowej, przewidzianej w rozporządzeniu o rozbudowie miast, powołanym w ust. (1) tudzież w art. 12 ust. (1)—(3) ustawy z dnia 8 lutego 1928 r. o Śląskim Funduszu Gospodarczym (Dz. U. Śl. z 1933 r. Nr 22, poz. 46), w brzmieniu ustawy z dnia 15 czerwca 1936 r. (Dz. U. Śl. Nr 13, poz. 23) oraz weksle własne nie na zlecenie, wystawione w ramach kredytu budowlanego krótkoterminowego, przewidzianego w art. 11 pkt 1) powołanego rozporządzenia.

(3) Punkty 3) i 4) ust. (2) stosuje się do pism, które dotyczą budynków mieszkalnych, składających się wyłącznie z lokali jedno lub dwuizbowych (art. 29) albo budynków mieszkalnych, znajdujących się w Centralnym Okręgu Przemysłowym, bądź w granicach administracyjnych miasta Gdyni oraz budowli ubocznych, należących do wymienionych budynków mieszkalnych.

(4) Jeżeli w budynku, przeznaczonym tylko częściowo na cele mieszkalne, część mieszkalna posiada cechy, wymienione w ust. (3), to zwolnienie, przewidziane w pkt 3) i 4) ust. (2), następuje przez wyłączenie z podstawy wymiaru takiej części wartości budynku, jaka odpowiada stosunkowi kubatury użytkowej części mieszkalnej do kubatury użytkowej całości.

Art. 31. Wpisy w księgach wieczystych oraz podania o dokonanie tych wpisów, dotyczące bądź przejścia na gminę miejską lub na powiatowy związek samorządowy lub na Skarb Państwa własności nieruchomości, nabytych w myśl art. 9 lub 11 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 10, poz, 107), bądź pomocy kredytowej, przewidzianej w powołanym rozporządzeniu, a dotyczącej budynków wymienionych w art. 30 ust. (3), są wolne od opłat sądowych.

Art. 32. (1) Ulgi, przewidziane w art. 24, służą z samego prawa w trybie, jaki określi rozporządzenie Ministra Skarbu. W razie sporu, osoba roszcząca sobie prawo do tych ulg, powinna udowodnić okoliczności faktyczne, uzasadniające to prawo. Sposób udowodnienia oraz tryb postępowania w tych wypadkach określi rozporządzenie Ministra Skarbu.

(2) Sumę, przypadającą do potrącenia stosownie do przepisów art. 25, z docho-

du, podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o podatku dochodowym, płatnik potrąca w zeznaniu o dochodzie złożonym za właściwy rok operacyjny (art. 25 ust. (5)). Do zeznania tego powinien płatnik dołączyć wiarygodny wykaz poniesionych na budowę kosztów.

(3) Ulgi w podatku dochodowym, pobieranym według działu II ustawy o tym podatku (art. 25) i w podatku specjalnym będą udzielane w postaci zwrotu sumy pobranych podatków od dochodu z wynagrodzeń, zużytego na cele wskazane w art. 25. Ulgi te będą przyznawane na skutek podań, wnoszonych do urzędu skarbowego, w którego okręgu osoby, ubiegające się o ulgi, mają miejsce zamieszkania w dniu wnoszenia podania. Do podania należy dołączyć wiarygodny wykaz poniesionych na budowę kosztów oraz zestawienie wynagrodzeń, otrzymanych w ciągu roku, w którym budowę prowadzono i potrąconych od tych wynagrodzeń sum podatku dochodowego i specjalnego.

(4) Termin wnoszenia podań i tryb przyznawania ulg określi rozporządzenie Ministra Skarbu.

(5) Osoba, powołująca się na zwolnienie, przewidziane w art. 30 i 31 powinna udowodnić istnienie warunków zwolnienia.

Art. 33. (1) Właściciele domów, którzy przebudują lokale mieszkalne jedno lub dwuizbowe (art. 25 ust. (2)) przez połączenie na mieszkania trzyizbowe lub większe, tracą w stosunku do mieszkań przebudowanych prawo do ulg, przewidzianych w art. 24 ust. (2). To samo stosuje się w przypadku usunięcia kuchni z lokali mieszkalnych, nie większych niż dwuizbowych.

(2) Utrata prawa do ulg, przewidziana w ust. (1), następuje z pierwszym dniem miesiąca następującego po dniu, w którym chociażby jeden lokal powiększony oddano do użytku, lub w którym usunięto kuchnię.

(3) Ulg, przewidzianych w art. 24 ust. (3), nie stosuje się do lokali, powiększonych w sposób, określony w ust. (1).

Art. 34. (1) W sprawie zwolnień od danin publicznych, przewidzianych w art. 24, stosuje się na obszarze województwa śląskiego przepisy ustaw śląskich.

(2) Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do lokali, ustanowionych jako przedmiot odrębnej własności na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 848).

Rozdział VIII.

Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych i statków powietrznych.

Art. 35. (1) Osobom fizycznym, które w okresie od 1 stycznia 1938 r. do 31 grudnia 1939 r. nabyły lub nabędą na własność nowe pojazdy mechaniczne, lub nowe statki powietrzne, służy ulga w podatku dochodowym i w specjalnym podatku od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych, według zasad określonych w rozdziale niniejszym.

(2) Za pojazdy mechaniczne w rozumieniu ust. (1) uważa się samochody, ciągniki i motocykle.

(3) Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń przedłużać termin, określony, w ust. (1), do końca roku 1942.

Art. 36. (1) Ulga w podatku dochodowym, opłacanym według działu I ustawy o tym podatku obejmuje prawo potrącenia od 15 do 20% ceny nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego z sumy podatku, przypadającego za rok opera-

cyjny, w którym należność za nabyty pojazd mechaniczny lub statek powietrzny została całkowicie uiszczona.

(2) Ulga w podatku dochodowym, opłacanym według działu II ustawy o tym podatku oraz w podatku specjalnym obejmuje prawo potrącenia od 15 do 20% ceny nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego z ogólnej sumy tych podatków. pobranych od wynagrodzeń, wypłaconych uprawnionemu w ciągu roku, w którym należność za nabyty pojazd mechaniczny lub statek powietrzny została całkowicie uiszczona.

(3) W latach 1938 i 1939 wysokość ulgi, określonej w poprzednich ustępach, oznacza się na 20%; w razie przedłużenia okresu obowiązywania ulg, w myśl art. 35 ust. (3), Rada Ministrów może jednocześnie obniżyć wysokość ulgi, jednak nie niżej 15% dla wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych i statków powietrznych.

(4) Jeżeli suma przypadająca do potrącenia przewyższa sumę podatków, określonych w ustępach poprzedzających, nadwyżka ulega potrąceniu według zasad, przewidzianych w tych ustępach, w ciągu dwóch następnych lat.

(5) Osobom, określonym w art. 35 ust. (1), opłacającym podatek dochodowy według działu I i II ustawy o tym podatku oraz osobom, opłacającym ponadto podatek specjalny, prawo określone w ustępach poprzedzających służy w stosunku do ogólnej sumy tych podatków.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

50.

WARSZTAT PODRĘCZNY PRZY SKŁADZIE MEBLI

Warsztat podręczny przy składzie mebli, którego działalność polega jedynie na doprowadzeniu do należytego stanu mebli sprzedawanych we własnym zakładzie handlowym, przez usuwanie wadliwości, naprawianie uszkodzeń, odświeżanie itp. czynności, łączące się ściśle z istotą prowadzonego przez płatnika zakładu sprzedaży mebli — nie stanowi przedsiębiorstwa przemysłowego wytwórczego lub przetwórczego, wymagającego nabycia odrębnego świadectwa przemysłowego.

NTA, 18 grudnia 1937, l. rej. 5324/35.

Z uzasadnienia. Co się tyczy orzeczenia L. 18/34 OK *w przedmiocie nałożenia na płatnika obowiązku nabycia świadectwa VIII kat. przemysłowej na prowadzoną w r. 1934 pracownię wykańczania mebli oraz kary pieniężnej* z art. 98 ustawy z powodu niewykupienia tego świadectwa, to wobec tego, że płatnik już w odwołaniu kwestionował obowiązek nabycia świadectwa na wspomnianą pracownię i w dalszym ciągu w skardze obowiązku tego nie uznaje, spór sprowadza się do kwestii, czy władza pozwana zasadnie obciążyła płatnika powyższym obowiązkiem. *Otóż w odwołaniu twierdził płatnik, że nie prowadzi osobnego warsztatu stolarskiego,* stanowiącego odrębne źródło zarobku, lecz że *jedynie przy zakładzie handlowym posiada podręczny warsztat, w którym sprzedane już meble odświeża, poleruje i lakieruje,* by w należytym stanie uskutecznić dostawę. Władza powyższych twierdzeń nie zakwestionowała, sądzi atoli, że lakierowanie mebli, politurowanie itp. czynności wchodzą w zakres

przedsiębiorstwa przemysłowego, podlegającego w myśl art. 12 ustawy obowiązkowi nabycia na nie osobnego świadectwa przemysłowego. Istota sporu streszcza się zatem w pytaniu, *czy utrzymywany w danych warunkach przez właściciela zakładu handlowego warsztat podręczny przy składzie mebli, może być uważany za przedsiębiorstwo przemysłowe w płaszczyźnie przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym.*

W tej mierze stwierdzić należy, że w myśl judykatury Najwyższego Trybunału Administracyjnego (wyrok z dnia 13 grudnia 1933 l. rej. 6856/32, Zb. wyr. nr 727 S) dla ustalenia cechy przedsiębiorstwa przemysłowego w rozumieniu cz. II lit. C. rozdz. XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy, istotne jest, czy przedsiębiorstwo takie wytwarza, lub przetwarza. Z treści zaskarżonego orzeczenia należałoby wnosić, że władza czynnościom, dokonywanym w podręcznym warsztacie płatnika, przypisuje taki charakter wytwórczy względnie przetwórczy. Ustaleniu temu *przeciwstawiał atoli płatnik już w odwołaniu twierdzenie, że działalność warsztatu polegała jedynie na doprowadzaniu do należytego stanu mebli, sprzedanych we własnym zakładzie handlowym, przez usuwanie wadliwości, naprawianie uszkodzeń, odświeżanie itp. czynności, łączące się ściśle z istotą prowadzonego przez płatnika zakładu sprzedaży mebli.*

Gdyby ten zarzut był zasadny, to brakowałoby dla kwalifikacji tego warsztatu, jako przedsiębiorstwa przemysłowego, istotnego w myśl wyjaśnienia powołanego wyżej wyroku elementu wytwarzania względnie przetwarzania. W tym stanie rzeczy zarzut odnośny był dla rozstrzygnięcia sprawy istotny, wobec czego obowiązkiem władzy było stosownie do art. 88 i 91 ustawy rozprawić się z nim w zaskarżonym orzeczeniu.

Władza ograniczyła się atoli w zaskarżonym orzeczeniu jedynie do stwierdzenia, że lakierowanie i politurowanie mebli oraz tym podobne czynności wchodzą w zakres przedsiębiorstwa przemysłowego, co nie może być uznane za należyte rozprawienie się z zarzutem odwołania, gdyż władza nie podała faktycznych przesłanek tego rozstrzygnięcia, utrudniając przez to stronie obronę w postępowaniu kasacyjnym.

Z powyższych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie L. 18/34 OK na zasadzie art. 84 p. 3 cyt. rozporządzenia o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

51.

OPŁATA STEMPLOWA OD POWIĘKSZENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO W DRODZE EMISJI NOWYCH AKCYJ WYDANYCH AKCJONARIUSZOM BEZPŁATNIE

1. Powiększenie kapitału zakładowego przez przeniesienie z kapitału rezerwowego na kapitał zakładowy podlega opłacie stemplowej, jakkolwiek nowe akcje zostały wydane akcjonariuszom bezpłatnie*)

2. O ile to przeniesienie jest w istocie swojej przelaniem na kapitał zakładowy części nadwyżki bilansowej, która powstała na skutek przerachowania bilansu brutto w myśl RPR z d. 22 marca 1928 o przerachowaniu bilansów — jest ono wolne od opłaty stemplowej.

NTA, 2 mara 1938, l. rej. 5729/35.

Z uzasadnienia: Jak świadczy adnotacja na akcie RWD 1552/19/2 wydano skarżącej S. A. dn. 13 czerwca 1930 r.,

---

*) Sformułowana przez sam NTA teza wyroku głosi:

„Fakt, że powiększenie kapitału zakładowego spółki akcyjcyjnej nastąpiło drogą emisji nowych akcyj wydanych akcjonariuszom bezpłatnie, nie wyklucza obowiązku z art. 102, lit. b ustawy o opłatach stemplowych".

na jej żądanie, zaświadczenie, że protokół IV Nadzw. Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów tej Spółki, odbytego 18 maja 1929, jak również uchwały, w protokóle tym zawarte, nie podlegają opłacie stemplowej.

Nakazem płatniczym z 28 grudnia 1932 KB 740/32/N wymierzono skarżącej opłatę stemplową, podając, jako jej przedmiot, „podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki o 3.000.000 zł protokółem Walnego Zgromadzenia z 18 maja 1929 r.".

W odwołaniu zarzucono, że uchwały o powiększeniu kapitału zakładowego spółki akc. podlegają opłacie stemplowej, na mocy art. 102 u. o. s., tylko o ile akcje są emitowane za wpłaty gotówkowe. Taki stan rzeczy nie zachodzi jednak w danej sprawie, w której na Walnym Zgromadzeniu *uchwalono najpierw wniosek co do przelania z funduszu rezerwowego specjalnego kwoty 3.000.000 zł na kapitał akcyjny,* a zatem podwyższenia kapitału akcyjnego do wysokości 6.000.000 zł z terminem uwidocznienia podwyższonego kapitału akc. w bilansie spółki za rok operacyjny 1928, następnie zaś uchwalono wniosek co do wykonania tego podwyższenia kapitału zakładowego przez wydanie VI emisji akcyj w ilości 30.000 sztuk akcyj bezpłatnych, każda nom. wartości 100 zł — z tym, że akcje te wydane zostaną dotychczasowym akcjonariuszom w stosunku na 1 akcję dotychczasową jedna akcja nowa bezpłatna VI emisji, oraz, że akcje te partycypują w wynikach finansowych spółki od 1 stycznia 1928 r. *Kapitał zakładowy Spółki podwyższono zatem nie przez nowe wpłaty gotówkowe akcjonariuszów na powiększenie majątku spółki, lecz przez przeniesienie części funduszu rezerwowego specjalnego do kapitału zakładowego.* Fundusz ten zaś został utworzony tylko z przerachowania kapitałów własnych i kwoty do niego przeniesione mogły być właściwie użyte na powiększenie kapitału zakładowego w terminie ich powstania. Takie przerachowania w myśl art. 17 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22 marca 1928 poz. 352 Dz. Ust. nie podlegały opłacie stemplowej.

Zaskarżonym orzeczeniem nie uwzględniono odwołania. Skarga zarzuca, iż orzeczenie to jest pozbawione podstawy prawnej w świetle przepisów tak rozporządzenia Prez. R. P. z 22 marca 1928 r. poz. 352 Dz. Ust., jak i art. 102 u. o. s.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył:

I. Skarga wywodzi, że według art. 102 opłacie stemplowej w wysokości 1% podlega uchwała o powiekszeniu kapitału zakładowego spółek akcyjnych drogą emisji nowych akcyj, przy czym za podstawę wymiaru opłaty bierze się wartość nominalną wszystkich nowo emitowanych akcyj z doliczeniem sum, które nabywcy akcyj, wydanych za gotówkę, wpłacają ponad wartość nominalną. Podstawą zatem wymiaru są wpłaty gotówkowe względnie wkłady rzeczowe, których wartość może być określona w pieniądzu. W konkretnej sprawie kapitał zakładowy spółki podwyższono nie przez nowe wpłaty gotówkowe, lecz przez przez przeniesienie części funduszu rezerwowego specjalnego do kapitału zakładowego. W tym zatem wypadku brak jest podstawy faktycznej i prawnej do zastosowania art. 102 u. o. s.

Otóż, w myśl art. 102 u. o. s. opłacie stemplowej w wysokości 2% (czasowo na na mocy art. 169 tej ustawy obniżonej na 1%) podlega „uchwała o powiększeniu kapitału zakładowego „spółki akcyjnej" drogą emisji nowych akcyj". Skarga nie przeczy, iż odnośna uchwała Walnego Zgromadzenia jest uchwałą o powiększeniu kapitału zakładowego; gdyby zresztą skarga temu przeczyła, to zaprzeczenie to nie byłoby zasadne: *skoro bowiem w chwili powzięcia uchwały kapitał zakładowy był mniejszy, niż po powzięciu uchwały, na jej podstawie, to ma się do czynienia z uchwałą o powiększeniu kapitału zakładowego.* Nie jest też sporne, że uchwalono wykonać to podwyższenie przez wydanie VI „emisji akcyj". Tak tedy istnieje w rozpatrywanej sprawie przedmiot opłaty, przewidziany w powołanym przepisie

art. 102 u. o. s. Skoro istnieje przedmiot opłaty, to oczywiście określenie podstawy wymiaru może wyłonić jedynie kwestie na tle interpretacji przepisów, dotyczących tego określenia. Według ust. 3 art. 102 przy powiększeniu kapitału za podstawę wymiaru bierze się wartość nowych akcyj... „obliczoną w sposób, wyżej wskazany". Ten zaś sposób wskazany jest przepisem ust. 2 art. 102, głoszącego, że za podstawę wymiaru opłaty bierze się: przy zawiązaniu spółki kapitał zakładowy, tj. *wartość nominalną wszystkich akcyj*, z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcyj, wydanych za gotówkę, wpłacają ponad wartość nominalną. W świetle zatem przytoczonych wywodów okazuje się omawiany zarzut zarzut bezzasadny.

II. Skarga zarzuca dalej obrazę art. 17 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22 marca 1928 poz. 352 Dz. Ust., według którego przerachowanie, przewidziane w tym rozporządzeniu, nie podlega opłacie stemplowej. Według skargi uchwała, mocą której nadwyżka, uzyskana z przerachowania, przelana została do specjalnego funduszu rezerwowego, a następnie na kapitał akcyjny, podpada pod art. 17 rozporządzenia, bowiem fundusz rezerwowy specjalny utworzono z ustawowego przerachowania kapitału spółki a podwyższenie kapitału zakładowego dokonane zostało zgodnie z art. 6 tego rozporządzenia.

Otóż z uwolnienia od opłaty, statuowanego art. 17 rozporządzenia, korzysta przerachowanie, przewidziane w tym rozporządzeniu. Art. 6 rozporządzenia, z którego skarga wywodzi prawo żądania zastosowania art. 17, dotyczy przypadku, gdy część nadwyżki bilansowej z przerachowania przelana zostanie na kapitał zakładowy spółki. W rozpatrywanej sprawie walne zgromadzenie najpierw pewną część nadwyżki bilansowej z przerachowania przelało do funduszu rezerwowego specjalnego, a następnie podwyższoną do 3 milionów złotych kwotę przelało z funduszu ostatnio wspomnianego na kapitał akcyjny. To *formalnie dwukrotne przelanie przedstawia się w istocie, — o ile chodzi o część nadwyżki bilansowej z przerachowania, przelaną najpierw do funduszu rezerwowego specjalnego, — z punktu widzenia efektu, przez nie osiągniętego, ocenianego w łączności z faktem, iż oba przelania nastąpiły na tym samym walnym zgromadzeniu, jako przelanie na kapitał zakładowy części nadwyżki bilansowej z przerachowania* (art. 6 rozp.). Mieści się więc operacja powyższa w swej całości w ramach przerachowania, przewidzianego w rozporządzeniu i korzysta co do rzeczonej nadwyżki z uwolnienia od opłaty stemplowej na zasadzie art. 17 tego rozporządzenia. *Okoliczność zaś, iż przelanie powstałej z przerachowania części funduszu rezerwowego specjalnego na kapitał zakładowy dokonane została osobną uchwałą, nie posiada w spornej kwestii istotnego znaczenia*, skoro w myśl wspomnianego ostatnio przepisu prawa korzysta z uwolnienia od opłaty „przerachowanie", przewidziane w rozporządzeniu, — niezależnie od tego, w jaką formę uchwała walnego zgromadzenia je przyoblecze.

Gdy pozwana władza odmówiła zastosowania art. 17 rozporządzenia do kwoty, wspomnianej wyżej, należało uznać, iż uczyniła to z obrazą wspomnianego przepisu prawa. Z tej przyczyny Trybunał uchylił zaskarżone orzeczenie, jako niezgodne z prawem i zarządził, na zasadzie art. 95 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust. w brzmieniu art. 1 ustawy z 24 marca 1937 poz. 150 Dz. Ust., zwrot połowy opłaty.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTRA SKARBU Z DNIA 27 KWIETNIA 1938 R.
L. D. V. 4917/1/38
w sprawie stosowania art. 196 ordynacji podatkowej w stosunku do osób solidarnie odpowiedzialnych za grzywny (art. 168 o. p.).

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 13 z 1938 r., poz. 349)

W związku z wątpliwościami w stosowaniu przepisów art. 196 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 14, poz. 134) w stosunku do osób solidarnie odpowiedzialnych w myśl art. 168 o. p. za grzywny, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Zgodnie z art. 196 § 1. o. p. **„osoba odpowiedzialna w myśl art. 168 korzysta ze wszystkich uprawnień, służących obwinionemu;** niestawiennictwo jej nie jest jednak przeszkodą do rozstrzygnięcia sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do niej zaocznym".

W myśl art. 190 § 1 o. p. „przed wydaniem orzeczenia karnego władza skarbowa obowiązana jest przesłuchać protokólarnie obwinionego, którego należy wezwać w tym charakterze w terminie nie krótszym od dni 7, licząc od dnia następnego po doręczeniu wezwania".

Z powwyższego uprawnienia korzysta więc również osoba odpowiedzialna z art. 168 o. p. Należy ją zatem przesłuchać w tym charakterze oraz podać do wiadomości dotychczasowe wyniki dochodzeń i przedłożyć dowody winy, zebrane przeciw samemu obwinionemu.

Władza skarbowa, przesłuchując osobę odpowiedzialną (art. 168 o. p.), powinna przyjąć do wiadomości zgłoszone przez nią wnioski w kierunku uzupełnienia dochodzeń i zaofiarowane dowody oraz rozprawić się z tymi wnioskami i dowodami po ich ewentualnym przeprowadzeniu. Odstąpienie od przeprowadzenia zaofiarowanych—zarówno przez obwinionego, jak i osobę odpowiedzialną — wniosków i dowodów powinno być również uzasadnione w orzeczeniu.

W końcu Ministerstwo Skarbu podkreśla, iż osoby odpowiedzialnej nie wolno jedynie badać, zgodnie z art. 196 § 2 o. p. w charakterze świadka lub biegłego, jak również, co wyżej podkreślono, nie stosuje się do niej przepisu art. 193 o. p. w sprawie zaoczności.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 KWIETNIA 1938 R.
L. D. V. 7266/1/38
w sprawie wykładni postanowień art. 170 ordynacji podatkowej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 13 z 1938 r., poz. 351)

W związku z podniesionymi wątpliwościami, **czy dokonane** na mocy art. 170 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) **zabezpieczenie nieprawomocnie orzeczonej grzywny za przekroczenie przepisów, podlegajacych orzecznictwu karnemu władz skarbowych, należy uchylić w wypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego** w trybie art. 640 p. k. — Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że:

1) orzeczenie władzy skarbowej, wydane w toku postępowania karno-administracyjnego, mimo przekazania sprawy w trybie art. 640 KPK do rozpoznania właściwemu sądowi okręgowemu, zatrzymuje swój charakter prawny do chwili uprawomocnienia się wyroku tegoż sądu,

2) w związku z tym **uchylenie** zarządzonego w trybie art. 170 O. P. **zabezpieczenia nieprawomocnie orzeczonej grzywny może nastąpić dopiero i tylko po uprawomocnieniu się wyroku uniewinniającego;**

3) po powzięciu natomiast wiadomości urzędowych o uprawomocnieniu się wyroku skazującego należy akta, obejmujące postępowanie zabezpieczające, przekazać wykonywującemu wyrok prokuratorowi.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu poleca, by na przyszłość urzędy skarbowe, w przypadkach przewidzianych omawianym art. 170 O. P. dokonywały zabezpieczeń orzeczonych grzywien na rzecz Skarbu Państwa. a nie, jak dotychczas, na rzecz urzędu skarbowego, który wydał orzeczenie karne.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 KWIETNIA 1938 R.
L. D. V. 6000/1/38
w sprawie zbierania informacji w ubezpieczalniach społecznych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 13 z 1938 r., poz. 352)

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że niektóre izby i urzędy skarbowe, opierając się na postanowieniach art. 60 § 1 pkt 3) O. P., zwracają się do poszczególnych ubezpieczalni społecznych z żądaniem sporządzenia informacyj o ilości urzędników, robotników i innych pracowników, zatrudnionych we wszystkich przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych i rzemieślniczych, objętych ewidencją danej ubezpieczalni.

W związku z powyższym oraz wychodząc z założenia, że dostarczanie wskazanych wyżej informacji masowych stwarza dla ubezpieczalni społecznych rzeczywiste trudności, o których mowa w § 2 tegoż art. 60 O. P., Ministerstwo Skarbu poleca, aby **izby i urzędy skarbowe sporządziły informacje o charakterze masowym własnymi siłami.**

Jednakże ubezpieczalnie społeczne obowiązane są nadal udzielać wszelkiego rodzaju informacji na żądanie władz skarbowych, w sprawach dotyczących poszczególnych płatników.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie maja 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 20 maja 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni maja 1938 r.

Do 25 maja 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu kwietniu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 maja 1938 r.—podatek przemysłowy od obrotu za rok 1937 przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe, o ile nakaz płatniczy został doręczony do dnia 1 maja (włącznie) 1938 r. W razie doręczenia nakazu po dniu 1 maja 1938 r. termin płatności upływa z 30 dniem po doręczeniu nakazu.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w maju 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju 1938 r.

KRONIKA PODATKOWA

W nrze 34 z rb. Dz. Ustaw zostały ogłoszone ustawy o **podatku obrotowym** (poz. 292) i o **opłatach rejestracyjnych** od przedsiębiorstw i zajęć (poz. 293).

Ustawy te w brzmieniu ostatecznym omówiliśmy w nr nr 15, 17 i 20 naszego czasopisma rb. pt. „Mała reforma podatkowa".

PORADNIA

329. *Księgowy B. L.*

1. Jeżeli ze względu na liczbę pracowników, nie zachodzi obowiązek ubezpieczenia robotnika na wypadek braku pracy, pracodawca nie ponosi pod tym względem żadnej odpowiedzialności.

2. Odpowiedzi w „Poradni" są udzielane poza koleją jedynie w wyjątkowych przypadkach — gdy pilność jest dostatecznie uzasadniona.

Za odpowiedzi w „Poradni" żadnej opłaty nie pobieramy.

330. *Włastyg.*

1. **Inwentarz musi być sporządzony z natury,** w szczególności — przez ustalenie wagi remanentu węgla w hurtowym składzie. Jak tego dokonać — jest kwestią techniczną (nie prawną).

2. Gdy księgi są prowadzone dla kilku przedsiębiorstw tego samego płatnika, wyodrębnienie kosztów handlowych, odnoszących się do poszczególnych przedsiębiorstw nie jest pod względem podatkowym konieczne, ponieważ również ustalenie, ile wynosi zysk z każdego przedsiębiorstwa, jest pod tym względem obojętne.

Zresztą system księgowości w tym przypadku winien być opracowany odpowiednio do potrzeb przedsiębiorstwa,— Przeniesienie drzewa z własnego tartaku do własnego składu drzewa, o ile dla tych przedsiębiorstw prowadzi się jedną księgowość, powinno być zapisane jedynie w księgach pomocniczych (magazynowych).—Sprzedaż tego drzewa podlega podatkowi obrotowemu w wysokości 1,5%, jeżeli tartak jest prowadzony za świadectwem przemysłowym najwyżej VI kategorii, w przeciwnym razie—1,9%, (art. 7 ust. (1), p. 2 i 4 ustawy o pod. przem.).

3. **Dochód z tytułu udziału w charakterze spólnika cichego** w cudzym przedsiębiorstwie należy wykazać w zeznaniu, lecz nie należy go wprowadzać do ksiąg, dotyczących własnego przedsiębiorstwa.

4. **Mąż powinien w zeznaniu o swoim dochodzie wykazać dochód żony** z nieruchomości, stanowiącej jej własność, choćby nawet nie służyło mu prawo użytkowania majątku żony (art. 11 ustawy o pod. doch.).

5. **Prowadzenie księgi faktur** nie jest obowiązkowe.

6. **Koszt opakowania** (worków) **nie podlega wyłączeniu z obrotu podatkowego.** Nie można przeto obciążać tym kosztem rku sprzedaży celem zmniejszenia podstawy opodatkowania.

Należy więc wartość zużytych worków, dla których prowadzi się specjalny rachunek zapisać **na ciężar rku towarów (zakupu).**

7. **Jeżeli nie można ustalić, czy sprzedaż dotyczy drzewa przerobionego (w cudzym tartaku), czy też drzewa nabytego już w stanie przerobionym (ponieważ leżą razem pomieszane**

w składzie), należy zarachować obrót na drzewo przerobione (stawka — 1,9%) aż do wyczerpania całkowitej ilości tego drzewa. Jeżeli bowiem płatnik chce korzystać z ulgowej stawki, powinien stworzyć takie warunki, aby istnienie podstawy do zastosowania tej stawki było niewątpliwe.

331. *T. S. W.*

Kwestię oświetliliśmy wyczerpująco w odpowiedzi dla T. del., OBP. 1938, str. 286.

332. *Abonent ze Lwowa Nr 9.*

1. Wpłaty spólników na udziały w sp. z o. o. księgować należy na rku kapitału, nie zaś—na ich rkach osobistych.

2. Zgodnie z art. 191 § 3 Kod. Handl. **zysk spółki z o. o. dzieli się między spólników** w stosunku do udziałów, chyba że umowa stanowi inaczej.

333. *Sz. M.*

Podwyżka stemplowa nie korzysta z dobrodziejstwa amnestii.—Szans odwołania ocenić nie możemy, ponieważ brak w liście Pańskim jakichkolwiek danych faktycznych. Brak złej woli jest podstawą do obniżenia podwyżki stemplowej.

334. *Buchalter A. S.*

Dla osób prawnych wszelkiego rodzaju **opusty i bonifikaty** stanowią zysk podatkowy. Takie jest stanowisko judykatury NTA i Ministerstwa Skarbu (ob. OBP, 1937, str. 461 i n. Jeżeli chodzi o osoby fizyczne, opusty podlegają doliczeniu do ich dochodu, o ile dotyczą transakcji kupna towaru na kredyt, nie zaś transakcyj majątkowych (kupno majątku lub o charakterze inwestycyjnym).

Natomiast tzw. **zysk sanacyjny,** tj. opust uzyskany od wierzycieli wskutek złego stanu przedsiębiorstwa dla jego podniesienia nie jest **dla osoby fizycznej** zyskiem podlegającym opodatkowaniu (ob. OBP, 1937, str. 461 i n.).

O ile w grę wchodzi opust nie podlegający opodatkowaniu, projektowane księgowanie jest prawidłowe.

335. *Es. Be.*

Kwestia jest już obecnie bezprzedmiotowa, ponieważ **poczynając od roku podatkowego 1938 dochody z udziałów w spółkach z ogr. odp. są wolne od podatku dochodowego)** DURP. 1938, poz. 226, ob. OBP. 1938, nr 15). Już zatem dochód uzyskany przez spółkę w roku operacyjnym 1936, a wypłacony spólnikom w 1937 r., podlegający więc opodatkowaniu w r. 1938, jest wolny od podatku.

336. *Przesadny księgowy.*

1. Jednorazowe odpisanie na straty wartości samochodu na podstawie art. 6 ustawy o pod. doch. **n i e** wymaga złożenia podania do urzędu skarbowego o zatwierdzenie tego potrącenia.

2. Odszkodowanie, wypłacone lokatorom, usuwanym z drewnianego domku, w którego miejscu ma być wzniesiony dom mieszkalny, nie może uchodzić za koszt budowy nowego domu, a zatem nie będzie podlegał potrąceniu z dochodu, czy to na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o ulgach dla nowowznoszonych budowli, czy też na podstawie nowej ustawy o ulgach inwestycyjnych, która wejdzie w życie 1.1.1939 r.

3. Zob. odpowiedź dla H. K. OBP. 1938, str. 245. Dla skorzystania z tej odpowiedzi należy lata 1937 i 1938 zastąpić odpowiednio latami 1938 względnie 1939.

4. Dom mieszkalny, wybudowany przez spółkę kamandytową na placu należącym do jednego ze spólników i jego żony (w Łodzi), stanowić będzie własność tych ostatnich (art. 553 Kod. Nap.), chyba że między spółką a właścicielami placu zawarta będzie odmienna umowa, zastrzegająca własność budynku spółce (orz. SN 156/25). Jeżeli budynek nie będzie własnością spółki, nie może ona potrącić ze swego dochodu kosztu jego budowy, a jedynie obciążyć nim w swych księgach rki osobiste małżonków. Prawo potrącenia nie będzie służyć również małżonkom, o ile koszt budowy domu, rozpoczętej w 1938 r., nie będzie pokryty z ich dochodu, w tymże roku osiągniętego. Mamy wątpliwości co do tego,

czy dobrze zrozumieliśmy stan faktyczny. Z tym zastrzeżeniem udzielamy odpowiedzi.

337. *I. K.*

1. Komisja odwoławcza nie jest obowiązana uwzględniać **wniosków rekurenta, zgłoszonych po upływie terminu, w którym można wnieść odwołanie.** To samo dotyczy **nowych dowodów** (choćby nowe okoliczności i dowody wyszły na jaw po upływie powyższego terminu). Władza odwoławcza nie jest wobec tego obowiązana rozprawić się **nowymi wnioskami i dowodami, zgłoszonymi w piśmie dodatkowym lub ustnie na posiedzeniu komisji** (która może zresztą nie dopuścić do ich przedstawienia). Por. Rosenkranz, Ordyn. Pod., str. 325.

2. **Postępowanie władzy jest wadliwe,** o ile a) nie uwzględniono zgłoszonego we właściwym czasie wniosku **o przesłuchanie świadków przez sąd** po ich zaprzysiężeniu (art. 67 OP), b) **nie zaznaczono w protokóle** przesłuchania świadka, że **uprzedzono go o grożącej odpowiedzialności** za fałszywe zeznanie (art. 65 OP.), c) **nie rozprawiono się z dowodem pisemnym,** złożonym na potwierdzenie konkretnej okoliczności przy wniesieniu odwołania, o ile zgłoszenie tego dowodu nie było spóźnione (art. 107 § 2 i art. 116 OP), d) **nie podano w protokóle kom. odw., czy odwołujący się złożył wyjaśnienie** lub czy i z jakich powodów złożenie wyjaśnień nie nastąpiło (OPA. poz. 218); jednakże treść ustnych wyjaśnień rekurenta, stanowiących uzasadnienie podniesionych w odwołaniu zarzutów, nie musi być zaprotokółowana.

3. Minister Skarbu jako władza nadzorcza może uchylać w drodze nadzoru orzeczenia komisji odwoławczej (por. NTA. l. rej. 4255/36, OPA, 1938, 2190).

338. *T. S. W.*

Podatnik **może sprostować zapisy w księgach celem dostosowania ich do ustalonego przez władze bilansu podatkowego** (NTA, 2466/31, 10032/32).

339. *J. I.*

1. Księguje Pan **straty z parcelacji** prawidłowo. Ze stanowiska ustawy o pod. doch. nie podlegają one jednak potrąceniu z przychodu jako związane nie z osiągnięciem dochodu, lecz z realizacją majątku (art. 8 ustawy o pod. doch.). Również koszty, związane z parcelacją, nie są potrącalne z tego samego powodu, gdyż obciążają rk sprzedaży ziemi i powiększają straty z tą sprzedażą związane.

Jeżeli **sprzedaż ziemi z parcelacji daje zysk bilansowy, podlega on u osób prawnych opodatkowaniu** (por. OBP, 1938, str. 35). **Z zysku tego należy potrącić koszty parcelacji,** który ten zysk zmniejszają, ale, oczywiście, w takiej części, jaka przypada proporcjonalnie na sprzedane działki.

2. Straty bilansowe w kapitale zakładowym nie rodzą obowiązku obniżenia przez spółkę akcyjną kapitału zakładowego. **Gdy jednak strata przewyższa sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz 1/3 kapitału akcyjnego,** zarząd obowiązany jest bezwłocznie zwołać walne zgromadzenie celem powzięcia uchwały co do dalszego istnienia spółki (art. 430 Kod. Handl.). Ponadto, o ile wskutek strat majątek spółki akcyjnej nie wystarcza na zaspokojenie długów, zarząd obowiązany jest zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości (art. 1 prawa upadł.).

3. Samo zawarcie umowy, choćby rejentalnej, nie daje materiału do księgowania. Natomiast zmiany w majątku, spowodowane umową — choćby przedwstępną — wymagają zaksięgowania.

4. Sumy, otrzymane przez akcjonariuszy tytułem zwrotu wpłat na akcje w związku z obniżeniem kapitału zakładowego, nie podlegają opodatkowaniu, gdyż stanowią one nie dochód, lecz zwrot majątku (art. 7 ustawy o pod. doch.).

Odpowiadamy ogólnikowo w tym przekonaniu, że dobrze zrozumieliśmy stan faktyczny, który w liście nie jest przedstawiony dostatecznie jasno (nie dziwimy się temu, ponieważ stan faktyczny jest bardzo skomplikowany).

340. *Fabryka B. K. L.*

W sprawie **ulg dla nabywców samochodów,** ob. art. 35 i n. ustawy z 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (OBP, rb., nr 21, str. 349).

341. *Gorliwy czytelnik.*

Pracownik powinien upomnieć się o urlop. Zgodnie z orzecznictwem SN (Zb. Urz., nr 118/1930) pracownikowi nie przy-przysługuje wynagrodzenie za niewykorzystany urlop, jeżeli nie będzie ustalone, że pracownik przed końcem roku kalendarzowego żądał udzielenia mu urlopu i że mu tego urlopu odmówiono.

Odmowa udzielenia pracownikowi urlopu stanowi wykroczenie, za które grozi grzywna do 100 zł lub kara aresztu do jednego miesiąca (art. 10 ustawy o urlopach). Orzecznictwo należy do obwodowego inspektora pracy (art. 43 RPR o sądach pracy).

342. *R. D.*

1. Prowadzi Pan prawidłowo zapisy sprzedaży.

2. W przypadku zapisywania wprost na rku kapitału długów i wierzytelności, ujawnionych w pierwszym roku po założeniu ksiąg—po ich założeniu (zob. OBP., 1938 odpow. 174), jest obojętne, czy następuje to w miarę wychodzenia na jaw powyższych należności, czy też jednorazowo w końcu roku, po uprzednim zebraniu ich na specjalnym rku.

343. *H. L.*

W sprawie **obowiązku ubezpieczenia krewnych i powinowatych** pracodawcy, ob. OBP. 1937, str. 635 i n.

344. *Bardzo pilne. Katowice.*

1. **Bloczki kasowe** sporządza się zazwyczaj z kopią. Powinny one być podpisywane przez osobę, która ten dokument wewnętrzny sporządza (por. art. 27 p. 6 rozp. wyk. do OP). Stwierdzanie ogólnej sumy utargu, objętego bloczkiem kasowym, odbywa się zwyczajowo przez prowadzenie obok bloczków kasowych **zestawień utargu dziennego.**

2. Jeżeli **suma została zapisana w saldo-conti na niewłaściwym koncie** w związku z błędną pozycją w dzienniku, należy sprostować zarówno saldo-conti jak i dziennik.

3. **Prowadzenie odrębnych kont dla obrotów, podlegających różnym stawkom** podatkowym, nie jest konieczne, ale bardzo wskazane. Prowadzenie wspólnego konta przewiduje zresztą § 62 ust. (4) c rozp. wykon. do OP.

W sprawie **księgowania czynności oddziału w księgach centrali** ob. artykuł OBP, 1937, str. 544 i n.

4. **Sumy, wypłacone chałupnikom, powinny figurować na rku robocizny,** na równi z wynagrodzeniem robotników, zatrudnionych w fabryce. Nie jest jed nak istotną usterką, mogącą zdyskwalifikować księgi, jeżeli powyższe wynagrodzenie dla chałupników, zapisuje Pan na rku fabrykacji, obciążanym za inne wydatki, związane z produkcją.

5. Należy prowadzić w ciągu roku **ewidencję zużywanych surowców w księdze pomocniczej** albo wprost na rku surowców. **Jednorazowe obciążenie w końcu roku rku fabrykacji wartością zużytego surowca** stwierdzoną w księdze pomocniczej czyni zadość wymogom prawidłowej rachunkowości.

6. Pytanie zredagowane niejasno.

Skorowidz rzeczowy

Eksport drzewa — przy udziale eksportera gdańskiego—zwolnienie od podatku przemysłowego — 345 **).
Księgowość — bloczki kasowe: sposób sporządzenia—**P** *) 359;—brak obowiązku prowadzenia księgi faktur—**P** 356;—ewidencja zużywanych surowców — **P** 359; — jedna księgowość dla kilku przedsiębiorstw a księgowanie kosztów handlowych — **P** 356; — księgowanie sum wypłaconych chałupnikom — **P** 359; — obowiązek sporządzenia inwentarza z natury — **P** 356; — prowadzenie odrębnych kont dla obrotów podlegających różnym stawkom podatkowym — **P** 359; — księgowanie wpłat spólników na udziały — **P** 357.
Minister Skarbu — prawo uchylenia w drodze nadzoru orzeczenia komisji odwoławczej — **P** 358.
Opłaty rejestracyjne — nowa ustawa — 356.
Opłaty stemplowe — powiększenie kapitału zakładowego spółki akcyjnej w drodze emisji nowych akcyj — **O** *) 351.
Ordynacja podatkowa — nowe dowody i nowe wnioski w postępowaniu odwoławczym — **P** 358; — prostowanie zapisów w księgach celem dostosowania ich do ustalonego przez władze bilansu podatkowego — **P** 358; — stosowanie art. 196 w stosunku do osób solidarnie opowiedzialnych za grzywny—**Ok** *) 353; — w sprawie wykładni postanowień art. 170 — **Ok** 354; — wadliwość postępowania władzy wymiarowej i komisji odwoławczej z powodu nierozprawienia się z nioskami podatnika — **P** 358.
Podatek dochodowy — odszkodowanie wypłacone lokatorom domu przeznaczonego na rozbiórkę nie stanowi kosztu budowy — **P** 357; — obowiązek zeznania przez męża o dochodzie z nieruchomości żony — **P** 356; — opusty i bonifikaty jako zysk osób prawnych — **P** 357; — straty i zyski bilansowe u osób prawnych — **P** 358; — zysk cichego spólnika — **P** 356; — zysk sanacyjny osoby fizycznej — **P** 357; — zyski z tytułu udziałów w spółce z ogr. odp. — **P** 357.
Podatek obrotowy — nowa ustawa — 356.
Podatek przemysłowy — koszt opakowania nie podlega wyłączeniu z obrotu podatkowego — **P** 356; — warsztat podręczny przy składzie mebli — **O** 350.
Spółka akcyjna — powiększenie kapitału zakładowego w drodze emisji nowych akcji wydanych akcjonariuszom bezpłatnie—obowiązek opłaty stemplowej — **O** 351;— strata bilansowa przewyższająca sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz 1/3 kapitału akcyjnego — **P** 358.
Spółka z ogr. odp. — dochody z udziałów wolne od pod. dochodowego — **P** 357; — podział zysków — **P** 357; — księgowanie wpłat spólników na udziały — **P** 357.
Ulgi inwestycyjne — dla nabywców pojazdów mechanicznych i statków powietrznych — 349; — utrata ulg dla właścicieli nieruchomości — 349; — zwolnienie od opłat stemplowych pism stwierdzających przeniesienie własności budynków — 347.
Umowa o pracę — urlop — **P** 359.

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15